יכול שאני מוציא כו'. שהטוגע כנגד הבשר לא יהא טמא דאמינא לא יהא לאכילה ולהוציא טומאה לא נעביד הא שומר דכיון דאימעיט מאיצטרופי אפילו תורת יד האוכל לא ניהוי ליה דשאם נגע יד האוכל הטמא בדבר אחר יצפיון לקמן דמוציאה טומאה מן הטמא לטהור והאי שומר לאו יד הוא ומטמא לא תשוייה אפילו לחשיבות יד תלמוד לומר "טמא": כל שהוא יד. עלה שאין בו מוח וברלא"ו האחד בשר: טמא. אם היה טהור ונגע היד בשרן מכנסת טומאה לאוכל דאע"ג דאיהו לאו אוכל הוא מקבל טומאה לאוכל עצמו: ומטמא. אם אוכל טמא הוא ונגע תורה אור

ידו באוכל טהור מטמאו: ואינו מקבל טומאה לאוכל: וכל שהוא שומר לעצמו. לכבילה: וכל שהוא שומר לעצמו שאינו יד. כגון עור שכנגדו כזית בשר: טמא. אם היה טהור מקבל טומאה ומכניסה לאוכל: ומטמא. אם היה אוכל טמא ונגע שומרו בטהור מוציא שומר את הטומאה מזה לזה: לא יד ולא שומר. כגון עור* שמא הוא לכם לכל שבצרכיכם. לכל דבר שהוא צריך לכם באוכל הזה הכל טמא הרי לך שסיד מביאה טומאה לאוכל דהא יד גבי הבאת טומאה כתיב: וכי ימות וגו'. הרי יד להוציא דהא נבלה לאו בת הכנסה היא שהטומאה מגופה ויד דכתיב בה לטמאיי אחריני כתיב: יד להכנים ולהוציא. כלומר הרי לט יד להכנים דטומאת אוכלין ויד נבלה להוציא: שומר. דכתב רחמנא לעיל מעל כל זרע זרוע" למה לי: ה"ג ואימא יד להכנים ולא להוציא ושומר להכנים ולהוציא. כלומר יד האמורה באוכלין להכנים היא אבל לא להוציא ומנבלה לא יצאת להוציא כדאמרינן לקמן דשאני נבלה דטומאה מגופה היא וכי כתב שומר להוציא כתיב דלהכנים אתי בק"ו מיד אבל יד להוציא ושומר לצרף ליה לך: ומשני יד להכנים ולא להוציא לא מצית אמרת דהשתא עיולי מעיילא אפוקי מ"בעיא: ואימא יד להוציא ולא להכנים, שומר-להוציא ולהכנים אבל יד להכנים, ושומר לצרף לא? ג) יד יתיבא כתיב: חנוך וכדים יותן וגו' לכם=לכל שבצרכיכם לרבות את הידות והחסיניהו מייתר: לכתוב רחמנא בזרעים וליתי הנך מיניה מה לזרעים שכן טומאתן מרובה לכתוב רחמנא בתנור וליתי הנך מיניה מה לתנור שכן מטמא מאוירו לכתוב רחמנא בנבלה וליתי הנך מיניה מה לנבלה שכן מטמאה אדם ומטמאה במשא וטומאה יוצאה מגופה, חדא מחדא לא אתיא, תיתי חדא מתרתי הי תיתי: לא לכתוב רחמנא בזרעים ותיתי מהנך מה להנך שכן *מטמאין שלא בהכשר תאמר בזרעים שאין *מטמאין אלא בהכשר אמר רב הונא בריה דרב יהושע פיהות שלא הוכשרו כתנור שלא נגמרה מלאכתו דמי, אלא פריך הכי מה להנך שכן *מטמאין שלא בנגיעה תאמר בזרעים שאין *מטמאין אלא בנגיעה לא לכתוב רחמנא בתנור ותיתי מהנך מה להנך שכן אוכל לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך (אין הכי נמי אלא) יד דנבלה למה לי אם אינו ענין ליד נבלה תנהו ענין ליד דעלמא: יד להכנים, יד להוציא, שומר לצרף ואצטריך דאי לא כתב רחמנא בנבלה הוה אמינא דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה הנך לא מטמא אדם אף נבלה לא מטמאה אדם אלא יד דנבלה מיצרך צריך, ושומר דנבלה הוא דלא צריך למאי הלכתא כתביה רחמנא אי לאיצטרופי (ג) האמרת לא מצטרף, ולהוציא קל ותמר מיד אתי, אלא אם אין ענין לשומר דנבלה תנהו ענין ליד דנבלה ואם אינו ענין ליד דנבלה תנהו ענין ליד דעלמא-יד להוציא, יד להכנים, ושומר לצרף ואימא

יכול הנוגע כנגד בשר מאחוריו לא יהא טמא תלמוד לומר "טמא מאי קאמר? אמר רבא ואמרי לה כדי חסורי מיהסרא והכי קתני: בנבלתה" ולא בעור שאין עליו כזית בשר ועור משלימו לכזית יכול שאני מוציא אף עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בנגד בשר מאחוריו יכול לא יהא טמא ג) (ואפילו מעשה יד נמי לא עביד תלמוד לומר "טמא" *תנן התם כל שהוא יד ולא שומר: טמא ומטמא ואינו מצטרף, שומר ואע"פ שאינו יד: טמא ומטמא ומצטרף, לא יד ולא שומר: לא טמא ולא מטמא לרוח היכא כתיבי? דכתיב "וכי יותן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא לכם" לכם לכל שבצרכיכם לרבות את הידות, וכתיב "וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם" לכם לכל שבצרכיכם לרבות את הידות: יד להכנים ולהוציא, שומר להכנים ולהוציא לא צריך קרא ק"ו מיד אתי: ומה יד שאינה מגינה מכנסת ומוציאה שומר לא כ"ש, שומר דכתב רחמנא למה לי ש"מ לצרף ואימא יד להכנים ולא להוציא, שומר להכנים ולהוציא, אבל יד להוציא ושומר לצרף לא? יד להכנים ולא להוציא לא מצית אמרת-השתא עיולי מעיילא אפוקי מ"בעיא: ואימא יד להוציא ולא להכנים, שומר-להוציא ולהכנים אבל יד להכנים, ושומר לצרף לא? ג) יד יתיבא כתיב: חנוך וכדים יותן וגו' לכם=לכל שבצרכיכם לרבות את הידות והחסיניהו מייתר: לכתוב רחמנא בזרעים וליתי הנך מיניה מה לזרעים שכן טומאתן מרובה לכתוב רחמנא בתנור וליתי הנך מיניה מה לתנור שכן מטמא מאוירו לכתוב רחמנא בנבלה וליתי הנך מיניה מה לנבלה שכן מטמאה אדם ומטמאה במשא וטומאה יוצאה מגופה, חדא מחדא לא אתיא, תיתי חדא מתרתי הי תיתי: לא לכתוב רחמנא בזרעים ותיתי מהנך מה להנך שכן *מטמאין שלא בהכשר תאמר בזרעים שאין *מטמאין אלא בהכשר אמר רב הונא בריה דרב יהושע פיהות שלא הוכשרו כתנור שלא נגמרה מלאכתו דמי, אלא פריך הכי מה להנך שכן *מטמאין שלא בנגיעה תאמר בזרעים שאין *מטמאין אלא בנגיעה לא לכתוב רחמנא בתנור ותיתי מהנך מה להנך שכן אוכל לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך (אין הכי נמי אלא) יד דנבלה למה לי אם אינו ענין ליד נבלה תנהו ענין ליד דעלמא: יד להכנים, יד להוציא, שומר לצרף ואצטריך דאי לא כתב רחמנא בנבלה הוה אמינא דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה הנך לא מטמא אדם אף נבלה לא מטמאה אדם אלא יד דנבלה מיצרך צריך, ושומר דנבלה הוא דלא צריך למאי הלכתא כתביה רחמנא אי לאיצטרופי (ג) האמרת לא מצטרף, ולהוציא קל ותמר מיד אתי, אלא אם אין ענין לשומר דנבלה תנהו ענין ליד דנבלה ואם אינו ענין ליד דנבלה תנהו ענין ליד דעלמא-יד להוציא, יד להכנים, ושומר לצרף ואימא

ואימא

[ותמיכה כבר בתלמוד לו פלס דק וקטן שמתוכו כו לאכל ואינו לאו לטהרה יד מחמת קטנו לא ממא ומיטמא כו' כן הוא בס"ל ועיין הש"ל]

ויקנאיב יבות כפ"ל לה אגור לה נדרים לז נ"ל

מקומות ל:
יב מאוכ"
יב מכנס
טומ מצלן

עין משפט
נר מצוה

ה א מיי' פ"ח מה"ל אסור מאכלות סוס"ל ז:
ו ב מיי' שם סל"ח:
ז ג מיי' פ"ט מה"ל מאכ"א מומאה לאכלין סל"ב:
ח ד מיי' שם סל"ב:

[עיין תוס' שבת לא. ד"ה לו' ותוס' פסחים נב. ד"ה לאיזה]

בו שם ובראש אחר בעי שוקלין פ"ל מ"ח
נוטא תכונות ל יבות ונוטא ל אוכלים
נוטא יבות

גליון הש"ס
גמ' יד יתיבא כתיב. מהגר עיין מה דף ס ע"ל תוס' ד"ה מן הבהמה:
הגהות הגר"א
מהגר (מאוקה) קוטיות
תטוקות
ה. רכות-הסקיות ואי לא ניתיב ולמוד א"
ג"ל מטמאין מהטל
ג"ל מטמאין
ג"ל מטמאין
רש"ל מ"ה

הגהות הב"ח
(ה) גמ' מה לנך שכן אוכל אלא לא לכתוב וכו' ואלא יד: (ב) שם לאיצטרופי כלומרש:

רבינו גרשום
הנגע כנגד בשר מאחוריו דאינו טמא ונסיב לה קרא דטמא: חסורי מחסרא והכי קתני וכו' דאפ"ל מעשה יד נמי לא עביד כלומר דהשתר לא יהא חשוב אפ"ל יד דנבלה. ת"ל יטמא דחשוב חשוב כיד ומטמא: כל שהוא יד ולא שומר כגון ידות של שבלים ושוקצין של פרי טמא ומטמא ואין מצטרף כלומר טמא מחמת אוכל שאם נטמא ואוכל מטמא דיד: ומטמא. שאם נטמא ויד מטמא ואוכלו ואין מצטרף. כלומר שאם אין באוכל כביצה אלא בכלל יד אין מצטרף עמו לטמא טומאת אוכלין: שומר אע"פ שאין יד.

שיטה מקובצת
ה) יכול לא יהא טמא דאפ' מעשה יד: ג) יד יתיבא כתיב. ר"ב עי' תוס' לע"ל דף כד ע"ב: ג) לא יהא טמא דאפ' מעשה יד לחבנים ולהוציא: ד) ת"ל יטמא יד"ר יתיר' קא דרי' דחש"ל לשיכתב טמא וכתב יטמא לרבוי טומאות. הס"ד ומחל"ד כל שהוא: ה) שהנגוד תחלה והאוכלים שניים כתנגיא בפסחים. נ"ב ואמרי' נמי לעיל בס"ראשון [ד"כה:] ת"ד תוכו כך נ"ל: ו) מה להנך שכן מיטמאין קבלו וכו' נ"ב נ"א בקצת פירושי רש"ל ז"ל כ"י שכן מיטמאין מקבלין טומאה שלא בנגיעה שתבילה מטמא מגופה וחתנור קבל מאוירו: מה להנך שכן אוכל ואע"ג דהך פירכא לא קלא דהוסרא הוא ודוה אמרינן בכל הבשר וכו': ז) דיקן מרציאה מומאתם לאחרים אף אני: ח) תנהו ענין ליד דעלמא דאוכלין ואם אינו ענין:

ואימא

כגון קליפה של רמונים וקליפה של אגוזים ודומיהם: לא יד ולא שומר. כגון גץ של רשן ושל תמר עליו דקין שלא הפרי בראשו: ידות הכא כתיבן. כלומר דיד יהא כאוכלה: כתיב וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה. זו היא יד דנבלה: יד להכנים ולהוציא כלומר להכנים הטומאה מן הידות לאוכלין דאי נמטא ויד נטמא הארכל. ולהוציא כלומר להוציא את הטומאה מן האוכל ליידות דאי נטמא הארכל נטמא הידה: שומר שמגין. כלומר שמגין על הפרי: ואימא יד להכנים ולא להוציא שומר להכנים ולהוציא. כלומר שומר דפרי. אבל יד להוציא כתיב ביה כלומר מאתנו יד יתירא מטמקינן יד לחבנים [ולהוציא] ומעל ורע זרוע מטקינן שומר לצרף: מה לזרעין שכן טומאתן מרובה. כלומר כשמצינו במתניתין' ריבה לטמא טומאת אוכלין מכח טומאת נבלות: אמר רב הונא בריה דר' יהושע פירות שלא הוכשרו כו' כלומר את אמרת תאמר בזרעים שכן אין מטמא אלא בהכשר ודבר קל הוא ואין לדמין קל מחמור להחמיר אלא לחקל בענין זה אין תנור חמור מזרעים שפירות שלא הוכשרו כתנור שלא נגמרה מלאכתו: מה להנך. שמטמאין שלא בנגיעה דתנור מטמא מאוירו ונבלת מטמאת מגעה: לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך. כלומר דנפיק מתנור ומזרעים: יד להוציא ויד להכנים שומר לצרף. כלומר מיד דכתיב בהו בזרעים ויד לחבנים